

Roadmap Verzorgende IG/Zorgkundige NL-BE-DE

Stand: najaar 2019

Algemeen

Het beroep van verzorgende IG/zorgkundige is een gereguleerd beroep in Nederland, België en Duitsland. Dit betekent dat men niet zomaar over de grens aan de slag kan.

Om grensoverschrijdend te werken moet aan twee voorwaarden worden voldaan:

1. De diploma's en werkervaring moeten worden erkend
2. Toegang tot de arbeidsmarkt moet worden verleend

Erkenning van beroepskwalificaties en toegang tot de arbeidsmarkt zijn twee aparte stappen die mogelijk ook door twee aparte autoriteiten worden verzorgd. Bij erkenning wordt puur gekeken naar diploma's, certificaten en werkervaring. Pas als de kwalificaties goedgekeurd zijn, kan toegang tot de arbeidsmarkt worden verleend. Hiervoor kan extra documentatie nodig zijn bijvoorbeeld over talenkennis of goed professioneel gedrag.

Een verzorgende IG/zorgkundige kan in België of Duitsland pas aan de slag als hij/zij respectievelijk een visum of *Berufsurkunde/erlaubnis* heeft verkregen. In Nederland is erkenning voldoende om werkzaamheden uit te oefenen.

Procedures omtrent erkenning van kwalificaties zijn in de EU geharmoniseerd door middel van de Richtlijn beroepskwalificaties (Richtlijn 2005/36/EG gewijzigd door Richtlijn 2013/55/EU).

Doel roadmap

Deze roadmap heeft tot doel eerstelijnsondersteuners te voorzien van een stappenplan door middel waarvan zij beoogde aanvragers beter kunnen informeren over de vereiste procedures om over de grens aan de slag te kunnen. De roadmap is informatief van aard, er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Oriëntatie

1. Heeft betrokkene een diploma Verzorgende IG/Zorgkundige of vergelijkbaar?

Erkenning is gebaseerd op de combinatie diploma en werkervaring. Wanneer een persoon geen opleiding tot verzorgende IG/zorgkundige gevolgd heeft noch werkervaring op dat gebied heeft, is erkenning onwaarschijnlijk. Het is raadzaam contact op te nemen met de betreffende autoriteit alvorens een aanvraag in te dienen. Houd er rekening mee dat eventueel een extra opleiding nodig is. Een houder van het Nederlandse diploma helpende zorg & welzijn kan in de Vlaamse Gemeenschap van België bijvoorbeeld niet zomaar erkend worden als zorgkundige maar zal, indien er geen sprake is van relevante werkervaring, de opleiding (deels) moeten doorlopen.

2. Waar wil betrokkene gaan werken?

3. Benaming beroep

Het beroep van verzorgende IG/zorgkundige kent per lidstaat een andere benaming en reglementering. Hieronder is een overzicht te vinden van enkele beroepen & benamingen.

NL	Verzorgende IG	NRW	Kranken- pflegeassistent/in
BE	Zorgkundige Aide-soignant(e) Krankenpflegehelfer/in	Nds.	Pflegeassistent/in

1. Mobiliteit naar Nederland

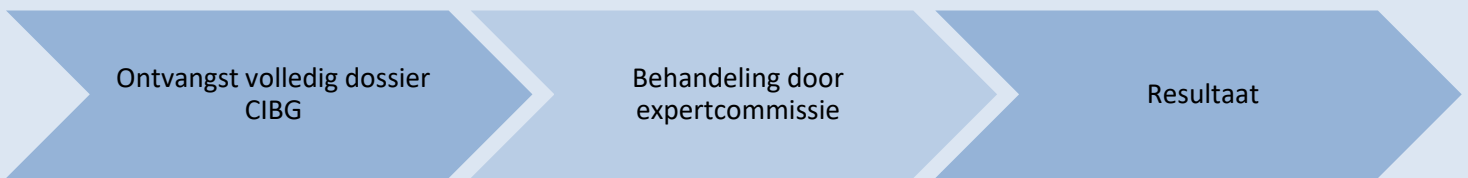
Opmerking vooraf

Het is mogelijk voorafgaand aan het doorlopen van een erkenningsprocedure ervaring op te doen in de verzorging in Nederland. Men kan onder supervisie van een verzorgende IG of verpleegkundige ervaring opdoen in de Nederlandse zorg. De positie is vergelijkbaar met die van een stagiair die tijdens de opleiding stageloopt. Men mag zich echter niet verzorgende IG noemen. Dat kan pas nadat erkenning is verleend.

Stap 1 – Indiening Erkenningsaanvraag

De bevoegde autoriteit bij wie erkenningsaanvragen voor het beroep van verzorgende IG ingediend moeten worden is het CIBG. Vul het [Aanvraagformulier](#) “erkenning beroepskwalificaties en verklaring vakbekwaamheid” en de [Bijlage beroepscompetenties verzorgenden IG](#) naar volledigheid in. Dien de aanvraag per post in bij het CIBG of geef deze persoonlijk af. Betrokkene ontvangt een bevestiging waarin wordt aangegeven of er evt. nog documenten toegestuurd moeten worden.

Stap 2 – Behandeling

De commissie is verantwoordelijk voor de behandeling van de dossiers en het uitbrengen van een advies aan de Gezondheidsminister die uiteindelijk de beslissing tot erkenning neemt. De commissie toetst of er gelijkwaardigheid is met beoordelingscriteria gebaseerd op het “Besluit verzorgende in de individuele gezondheidszorg”. Erkenning vindt plaats op basis van de opleiding, werkervaring en eventuele cursussen.

Stap 3 – Resultaat erkenningsprocedure

Als geen erkenning kan plaatsvinden worden compenserende maatregelen opgelegd. Compenserende maatregelen worden opgelegd bij wezenlijke verschillen. In dat geval zijn de verschillen tussen de Nederlandse en buitenlandse opleiding zo groot dat zij niet overbrugd kunnen worden door de werkervaring en eventuele certificaten van betrokkene. Ten opzichte van de Duitse opleidingen is geregeld sprake van wezenlijke verschillen als gevolg van de nadere specialisatie in Duitsland en de meer algemene oriëntatie van opleidingen in Nederland.

Let op!

- Er zijn 3 procedures voor erkenning bij het CIBG. Aanvragers met diploma's uit EU-landen volgen de procedure “Erkenning van beroepskwalificaties”
- Volledigheid van documentatie is essentieel: de behandelingstermijn start pas bij een volledig dossier.

Kostenposten

Erkenningsprocedure Gratis

Eventuele bijkomende kosten

Beëdigde vertalingen (bij documentatie niet in NL/EN/FR/DE)

Mobiliteit naar Nederland - Vervolg

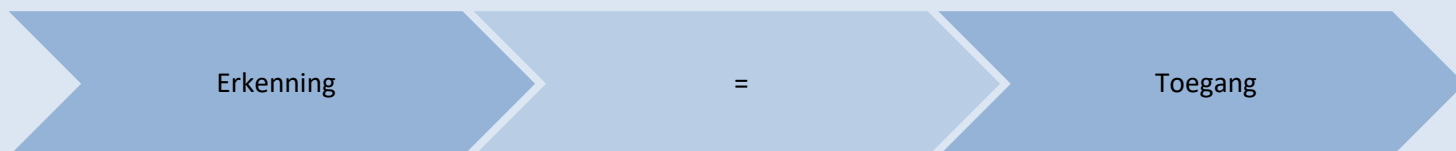
Het is raadzaam om indien mogelijk een aanpassingsstage te volgen in plaats van een proeve van bekwaamheid: men leert zo de Nederlandse praktijk bij een mogelijke toekomstige werkgever kennen. Na afloop van de stage vindt controle door het CIBG plaats. De stage duurt gemiddeld 12 tot 18 maanden, maar kan uiterlijk 3 jaar duren.

Compenserende maatregelen worden per geval bepaald. Blijkt in de loop van de aanpassingsstage dat betrokkene sneller vordert, dan kan de stagebegeleider contact opnemen met het CIBG zodat een eventuele verkorting van de stageperiode besproken kan worden. Bij een aanpassingsstage adviseert het CIBG betrokkene contact op te nemen met een SBB-erkend leerbedrijf om de stage in gang te zetten. Alternatief bestaat de proeve van bekwaamheid uit de zogenoemde Beroepsinhoudelijke toets ([BI-toets](#)) voor verpleegkundigen. Voor de beoordeling van de toets worden echter andere criteria gehanteerd voor verzorgenden dan voor verpleegkundigen.

Veelvoorkomende verschillen

- Specialisatie van beroepen in de buurlanden (NL heeft meer algemene beroepen)
- In veel andere EU-landen hebben vergelijkbare beroepen een andere naam/titel. Ook kan het voorkomen dat het beroep in het thuisland niet-gereguleerd is. Bij mobiliteit naar Nederland vanuit een niet-gereguleerd beroep moet het beroep 1 jaar in de afgelopen 10 jaar uitgeoefend zijn om voor erkenning in aanmerking te komen.

Stap 4 – Toetreding arbeidsmarkt

Voor het beroep van verzorgende IG geeft een erkenningsbeschikking direct toegang tot de arbeidsmarkt. Vanaf het moment dat de erkenning binnen is, mag een persoon zich verzorgende IG noemen en zelfstandig in die hoedanigheid werken. Er wordt geen bewijs van talenkennis gevraagd, het is aan de werkgever deze te toetsen.

Verdere informatie?

Het CIBG organiseert [informatiebijeenkomsten](#) waar aanvragers vragen kunnen stellen over de procedure. Het Nuffic is het [Nederlandse Assistentiecentrum](#) voor de Richtlijn beroepskwalificaties.

Contactgegevens autoriteit

Aanvraag per post:

CIBG

Erkenning buitenlandse diploma's

Postbus 16114

2500 BC Den Haag

Bezoekadres:

CIBG

Hoftoren

Rijnstraat 50

2515 XP Den Haag

Telefoon

0900 89 98 225 (vanuit NL)

+31 70 340 66 00 (vanuit het buitenland)

Website

<https://www.bigregister.nl/buitenlands-diploma>

2. Mobiliteit naar België

Opmerking vooraf

In België zijn de bevoegdheden voor erkenning verdeeld over de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap. Indien men erkenning wil aanvragen kan men zich tot eenieder van de drie Gemeenschappen richten. Het is daarbij niet van belang in welke van de drie Gemeenschappen men uiteindelijk wil gaan werken. Zodra erkenning door één van de Gemeenschappen is uitgesproken, krijgt men een visum dat geldig is voor heel België. Wel is het raadzaam om, afhankelijk van de taal van de kwalificaties, zich tot de gelijk-talige Gemeenschap te richten om vertaalkosten te voorkomen. Indien zich specifieke vragen voordoen kan op voorhand contact opgenomen worden met de autoriteiten in de Belgische Gemeenschappen.

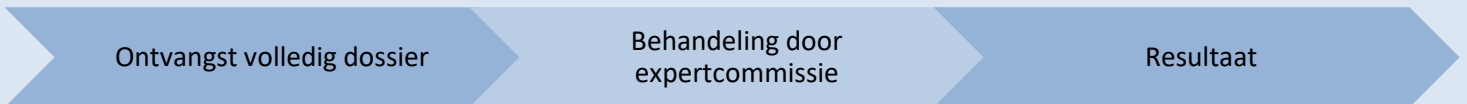
Stap 1 – Indiening

Dien een volledige aanvraag in.

Bij het [Agentschap Zorg en Gezondheid](#) van de Vlaamse Gemeenschap; of
Bij de [Fédération Wallonie-Bruxelles](#) van de Franse Gemeenschap; of
Bij het [Ministerie](#) van de Duitstalige Gemeenschap.

Betrokkene ontvangt een bevestiging waarin wordt aangegeven of er evt. nog documenten toegestuurd moeten worden.

Stap 2 – Behandeling

De expertcommissie van een Gemeenschap is verantwoordelijk voor de behandeling van de dossiers en het uitbrengen van een advies aan de Belgische Gezondheidsminister die uiteindelijk de beslissing tot erkenning neemt. De Commissie toetst of er gelijkwaardigheid is met criteria gebaseerd op de “Gecoördineerde wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen”, het “Koninklijk besluit tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die zorgkundigen mogen uitvoeren” en het “Koninklijk besluit tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als zorgkundige”. Erkenning is hoofdzakelijk gebaseerd op de opleiding en werkervaring in het thuisland.

Stap 3 – Resultaat erkenningsprocedure

Als geen erkenning kan plaatsvinden worden compenserende maatregelen opgelegd. Compenserende maatregelen worden opgelegd bij wezenlijke verschillen. In dat geval zijn de verschillen tussen de Belgische en buitenlandse opleiding zo groot dat zij niet overbrugd kunnen worden door de werkervaring van betrokkene. In de praktijk is hoofdzakelijk sprake van aanpassingsstages als compenserende maatregel. Deze worden per individueel geval vastgesteld door de betrokken erkenningscommissie waardoor de duur varieert. In de Franse Gemeenschap duurt de volledige opleiding tot zorgkundige bijvoorbeeld ca. 1500 uur waardoor de aanpassingsstages veelal ruim onder deze duur blijven. De Vlaamse Gemeenschap heeft uitgebreide ervaring met Nederlandse diploma's verzorgende IG. Daarmee is erkenning voor verzorgenden IG zo goed als automatisch en worden er veelal geen compenserende maatregelen toegepast. Is betrokkene niet gekwalificeerd als verzorgende IG en zijn compenserende maatregelen nodig? Deze voor het beroep van zorgkundige d.m.v. modules van 120 uur opgebouwd.

Let op!

- Volledigheid van documentatie is essentieel: de behandelingstermijn start pas bij een volledig dossier.
- Een erkenning is voor heel België geldig en wordt in één van de drie Gemeenschappen aangevraagd. Het is niet mogelijk een aanvraag in meerdere Gemeenschappen in te dienen

Kostenposten

Erkeningsprocedure	Gratis
Visum	Gratis

Eventuele bijkomende kosten

- Beëdigde vertalingen (bij documentatie niet in NL/FR/DE)
- Kosten Verklaring omtrent gedrag
- Kosten Conformiteitsattest
- Kosten Certificaat tuchtrechtelijke autoriteit

Mobiliteit naar België - Vervolg

Het is van belang om op te merken dat de procedures omtrent aanpassingsstages in de drie Belgische Gemeenschappen anders verlopen. Zo meldt men zich in de Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap bijvoorbeeld na het volgen van de stage bij de autoriteit om erkenning te verkrijgen. In de Franse Gemeenschap dient men daarentegen vóór de start van de aanpassingsstage goedkeuring van de autoriteit te krijgen door aan te geven bij welke stagemeeester en in welke instelling de stage gevolgd zal worden. Na afloop dient de stage goedgekeurd te worden waarna erkenning kan volgen.

Toelichting selectie documenten

Verklaring omtrent gedrag - Voor Nederland kan contact opgenomen worden met [Justis](#)
- Voor Duitsland kan contact opgenomen worden met het [Bundesamt für Justiz](#)

Conformiteitsattest Richtlijn 2005/36/EG - Verklaring over bevoegdheid in het land van herkomst
• Voor Nederland kan contact opgenomen worden met het [CIBG](#)
• Voor Duitsland kan contact opgenomen worden met het [Landesgesundheitsamt / Landesamt](#)

Certificaat van de tuchtrechtelijke autoriteit - Verklaring ter bevestiging dat er geen tuchtmaatregelen tegen betrokkene genomen zijn
• Voor Nederland kan contact opgenomen worden met het [CIBG](#)
• Voor Duitsland kan contact opgenomen worden met het [Landesgesundheitsamt / Landesamt](#)

Stap 4 – Toetreding arbeidsmarkt

Om in België te kunnen werken heeft men, naast erkenning, een visum nodig. Dit visum wordt door de Federale overheidsdienst volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu verleend. Zodra de autoriteit in de betreffende Gemeenschap een positieve beslissing over erkenning heeft genomen wordt automatisch een signaal afgegeven aan de Federale overheidsdienst die het visum afgeeft. Het is niet nodig hier een verdere aanvraag toe in te dienen noch aanvullende informatie aan te leveren. Met het visum kan betrokkene in heel België werken. Er wordt geen bewijs van talenkennis gevraagd, het is aan de werkgever deze te toetsen.

Verdere informatie?

Be-assist is het [Belgische Assistentiecentrum](#) voor de Richtlijn beroepskwalificaties.

Contactgegevens autoriteiten

Vlaamse Gemeenschap

Franse Gemeenschap

Duitstalige Gemeenschap

Agentschap Zorg en Gezondheid
Afdeling Informatie en Zorgberoepen
Koning Albert II laan 35
1030 Brussel

Fédération Wallonie-Bruxelles
Adolphe Lavalléestraat 1
1080 Brussel

Ministerium der Deutschsprachigen
Gemeinschaft
Gospertstraße 1
4700 Eupen

+32 (0) 1700

+32 (0)2 690 8920 (donderdag 9-12)

+32 (0)87 876 759

mailvragen.zorgberoepen@zorg-en-gezondheid.be

agreementsante@cfwb.be

Anerkennung.gesundheitsberufe@dgov.be

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/>

<http://www.enseignement.be/index.php?page=27056>

http://www.ostbelgienlive.be/desktopdefault.aspx/tabid-5491/9449_read-51093/

Veelvoorkomende verschillen

- Geen vergelijkbaar beroep in de lidstaat van oorsprong.
- Opleiding die meer gericht is op theorie dan op praktijk.
- Het beroep is niet-gereguleerd in de lidstaat van oorsprong. Bij mobiliteit vanuit een niet-gereguleerd beroep moet het beroep 1 jaar in de afgelopen 10 jaar uitgeoefend zijn om voor erkenning in aanmerking te komen.

3. Mobiliteit naar Duitsland

Opmerkingen vooraf

Erkenning is in Duitsland veelal per *Bundesland* geregeld. Dat betekent dat er – afhankelijk van waar betrokkene wil werken – sprake is van een andere autoriteit of zelfs andere reglementering. De focus in deze roadmap ligt op de *Bundesländer* die aan Nederland grenzen (Noordrijn-Westfalen (NRW) en Nedersaksen (Nds.)). Daar waar informatie geboden wordt die betrekking heeft op één van de twee *Bundesländer* is dit specifiek aangegeven. Gaat betrokkene ergens anders werken? Raadpleeg de website anerkennung-in-deutschland.de om de juiste autoriteit te vinden.

Per 1 januari 2020 zal het *Pflegeberufereformgesetz* in werking treden. Door middel van deze wet zullen de *Kranken*, *Kinderkranken*- en *Altenpflege* opleidingen op nationaal niveau in Duitsland worden samengevoegd. Dat betekent dat alle studenten dezelfde basisopleiding krijgen en zich vervolgens kunnen specialiseren. De *Bundesländer* wordt vervolgens de mogelijkheid geboden een *Pflegeassistenz* of *Helfer*-functie te hanteren. De kwalificatie hiervoor wordt behaald nadat een deel van de algemene opleiding is voltooid. Meer informatie over het *Pflegeberufereformgesetz* is [hier](#) te vinden.

Momenteel is in Duitsland specialisatie gebruikelijk. Daarmee zijn er verschillende beroepen die relevant kunnen zijn voor verzorgenden IG/zorgkundigen. Het overzicht hieronder geeft enkele beroepen weer en geeft aan of erkenning nodig is.

Beroep	Erkenning & Berufsurkunde/Erlaubnis nodig?	
(Kranken)pflegeassistent/in	Noordrijn-Westfalen Ja, ga naar stap 1	Nedersaksen Nee, men kan direct aan de slag. Wel kan een evaluatie van de Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen (ZAB) helpen de kwalificatie meer inzichtelijk te maken voor een werkgever.
Altenpflegehelfer/in	Ja, ga naar stap 1	–
Altenpfleger/in	Ja, ga naar stap 1	Ja, ga naar stap 1

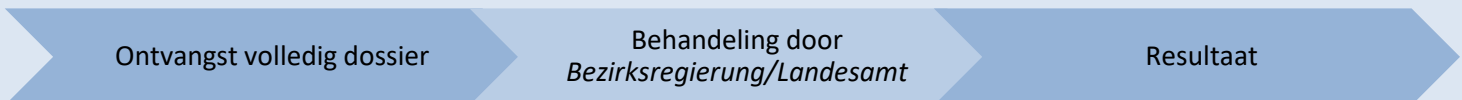
Men kan ook in NRW ook zonder erkenning in de verpleging werken. Echter, werkt men dan niet als *Krankenpflegeassistent* of *Altenpflegehelfer*, maar als hulpkracht. Dit betekent dat het beroep enkel met beperkingen uitgeoefend kan worden. Ook kan het gevolgen hebben voor het salaris. Voor het beroep van *Altenpfleger* is altijd erkenning nodig. In Nds. bestaat het beroep van *Altenpflegehelfer* niet.

Stap 1 – Indiening

- Dien een volledige aanvraag in.
- Bij de *Bezirksregierung Düsseldorf* bij mobiliteit naar Noordrijn-Westfalen met een [EU diploma](#)
 - Bij het *Landesamt für Soziales, Jugend und Familie* bij mobiliteit naar Nedersaksen met een [EU diploma](#)

Betrokkene ontvangt een bevestiging waarin wordt aangegeven of er evt. nog documenten toegestuurd moeten worden.

Stap 2 – Behandeling

Erkenning is hoofdzakelijk gebaseerd op de opleiding en werkervaring. Autoriteiten toetsen of er gelijkwaardigheid is met de eindtermen in de relevante wetgeving. Voor de *Krankenpflegeassistent* in Noordrijn-Westfalen gaat het om de “*Ausbildungs- und Prüfungsordnung für den Beruf der Gesundheits- und Krankenpflegeassistent/in und des Gesundheits- und Krankenpflegeassistenten*”. Voor het beroep van *Altenpflegehelfer* in Noordrijn-Westfalen gaat het om de “*Ausbildungs- und Prüfungsordnung für die Altenpflegehilfeausbildung*”. Voor het beroep van *Altenpfleger* gaat het op nationaal niveau in Duitsland om de “*Altenpflege Ausbildungs- und Prüfungsverordnung*”.

Let op!

- Volledigheid van documentatie is essentieel: de behandelingstermijn start pas bij een volledig dossier.
- Houd er rekening mee dat in Duitsland in de regel meer gedetailleerde informatie over de inhoud van de opleiding gevraagd wordt (bijv. inhoud van vakken en hoeveelheid uren). Volledigheid versnelt de aanvraag.

Kostenposten

	NRW	Nds.
Erkenningsprocedure	€ 150-350	Ca. €200*
Berufsurkunde/Erlaubnis	Ca. € 60	€ 53

Eventuele bijkomende kosten

- Beëdigde vertalingen (NRW bij documentatie niet in DE/EN | Nds. bij documentatie niet in DE)
- Evt. kosten bewijzen gezondheidstoestand en betrouwbaarheid

*Mogelijke extra kosten bij beoordeling door [Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen](#) (ZAB)

Mobiliteit naar Duitsland - Vervolg

Stap 3 – Resultaat erkenningsprocedure

Als geen erkenning kan plaatsvinden worden compenserende maatregelen opgelegd. Compenserende maatregelen worden opgelegd bij wezenlijke verschillen. In dat geval zijn de verschillen tussen de Duitse en buitenlandse opleiding zo groot dat zij niet overbrugd kunnen worden door de werkervaring van betrokkene.

Noordrijn-Westfalen – De *Bezirksregierung Düsseldorf* hanteert aparte criteria voor Nederlandse verzorgende IG die aan de slag willen als *Altenpflegehelfer*. Deze diploma's worden direct erkend. Daarmee is erkenning voor in Nederland opgeleide verzorgenden IG zo goed als automatisch. Hierdoor duurt de procedure vaak korter dan de maximale termijn van 4 maanden (ca. 1 maand) en worden er geen compenserende maatregelen gevraagd. Deze kunnen over het algemeen nog voorkomen bij oude opleidingen. Bij compenserende maatregelen verwijst de *Bezirksregierung* betrokkene door naar scholen voor verpleging om de maatregel in gang te zetten. De aanpassingsstages bestaan uit theorie en praktijk en zijn door middel van modulen gestructureerd. De proeve wordt op korte termijn afgenomen en bestaat uit een patiënten onderzoek.

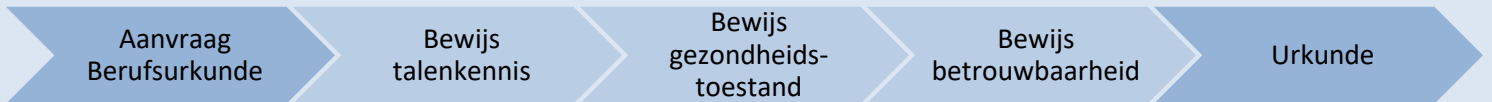
Stap 4 – Toetreding arbeidsmarkt

Noordrijn-Westfalen

Nadat erkenning door de *Bezirksregierung Düsseldorf* is verleend is het nodig om de *Berufsurkunde/Erlaubnis* bij de [Gesundheitsämter](#) aan te vragen voor arbeidsmarkttoegang.

Nedersaksen

Zowel de erkenning als de *Berufsurkunde/Erlaubnis* wordt door het *Landesamt* verleend.

Toelichting documenten

- Bewijs talenkennis
 - Er wordt in de regel B2 niveau talenkennis gevraagd.
- Bewijs gezondheidstoestand
 - Bijvoorbeeld door middel van een artsenverklaring
- Bewijs betrouwbaarheid
 - Bijvoorbeeld door middel van een verklaring omtrent gedrag
 - Voor [België](#) kan contact opgenomen worden met de Gemeente van de woonplaats van betrokkene of het Centraal Strafregister (indien men niet in België woont).
 - Voor [Nederland](#) kan contact opgenomen worden met de Gemeente van de woonplaats van betrokkene of Justis (indien men niet in Nederland woont).

Verdere informatie?

Het [IQ-Netwerk](#) biedt landelijk adviseringsdiensten voor personen met buitenlandse kwalificaties die erkenning zoeken
Het *Bundesinstitut für Berufsbildung* is het [Duitse Assistentiecentrum](#) voor de Richtlijn beroepskwalificaties

Contactgegevens autoriteit

Noordrijn-Westfalen

Aanvraag per post:
Bezirksregierung Düsseldorf
Landesprüfungsamt für
Medizin, Psychotherapie und
Pharmazie
Postfach 30 08 65
40408 Düsseldorf

+49 (0)211 475 4265 (ma 13:00-14:30, wo 8:30-11:30)

Dez24.heilberufe@brd.nrw.de

http://www.brd.nrw.de/gesundheit_soziales/LPA-NAH-EU-Ausbildungen/index.jsp

Nedersaksen

Niedersächsisches Landesamt für Soziales, Jugend und
Familie
Außenstelle Lüneburg
Postfach 2280
21312 Lüneburg

+49 (0) 4131 150 (ma-do 9-15, vr 9-12)

4SL3@ls.niedersachsen.de

https://soziales.niedersachsen.de/startseite/soziales_gesundheit/gesundheits_und_pflegerische_nichtaerztliche_heilberufe/

ITEM is een initiatief van Universiteit Maastricht (UM), het Nederlands Expertise en Innovatiecentrum Maatschappelijke Effecten Demografische krimp (NEIMED), Zuyd Hogeschool, de Gemeente Maastricht, de Euregio Maas-Rijn (EMR) en de Provincie Limburg (NL).

Institute for Transnational and Euregional
cross border cooperation and Mobility / ITEM

Postadres:

Postbus 616, 6200 MD Maastricht

Bezoekersadres:

Bouillonstraat 1-3, 6211 LH Maastricht

Avenue Céramique 50, 6221 KV Maastricht

T: 0031 (0) 43 388 32 33

E: item@maastrichtuniversity.nl

www.twitter.com/ITEM_UM

www.itemcrossborderportal.maastrichtuniversity.nl

